

Kuhmoisten yhtenäiskoulu, kurinpitotoimet perusopetus

*Kuhmoisten kunnan perusopetuksen opetussuunnitelman liite
Hyväksytty Kuhmoisten kunnan sivistyslautakunnassa 21.06.2016*

Oppilaalla on velvollisuus **perusopetuslain** (POL) §:n 35 mukaan osallistua opetukseen, hoitaa tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyä asiallisesti. Jos oppilas laiminlyö perusopetuslain mukaisten velvollisuuksien asianmukaisen noudattamisen tai esim. rikkoo koulun järjestyssääntöjä, häntä voidaan ojentaa tai häneen voidaan kohdistaa kurinpitotoimia.

Oppilaan kuuleminen ja huoltajalle ilmoittaminen

Kurinpitotoimenpiteet alkavat aina **oppilaan kuulemisella**. Oppilaalla on silloin mahdollisuus selittää toimintaansa, oikaista mahdollinen väärinkäsitys tms. Kuuleminen tehdään aina mahdollisimman pian ja yleensä vasta sen jälkeen asiasta ilmoitetaan **kaikille** asiaan liittyvien lasten huoltajille.

Kaikissa ojentamisissa, kurinpitotoimissa ja rangaistuksissa on huoltajille **ilmoitettava** asiasta. Kuitenkin vain kirjallisessa varoituksessa ja määräaikaisessa erottamisessa on huoltajille varattava mahdollisuus tulla kuulluksi ennen rangaistuksen määräämistä.

Koulu käyttää lakisääteistä julkista valtaa. Huoltajan lupaa kurinpitotoimiin ei tarvita, eikä oppilaan kuulemisessa ole huoltajalla oikeutta vaatia olla läsnä. Huoltajat eivät voi myöskään mitätöidä koulun antamaa rangaistusta.

Jos huoltaja haluaa selvittää rangaistuksen syitä, tulee hänen olla ensisijaisesti yhteydessä rangaistuksen määränneeseen opettajaan ja vasta sen jälkeen tarvittaessa rehtoriin.

Oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Tämän vuoksi kouluun ei saa tuoda eikä koulussa pitää hallussa **laissa kiellettyjä esineitä tai aineita**, kuten alaikäisillä alkoholilain sekä tupakkalain mukaisia tuotteita tai vahingoittamiseen tai lyömiseen soveltuvia esineitä tai aineita (järjestyslaki) tai **omaa tai toisen turvallisuutta vaarantavia tai erityisesti omaisuuden vahingoittamiseen** soveltuvia esineitä tai aineita.

Koulun opettaja tai rehtori ilmoittaa tietoonsa tulleesta koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta niihin syyllistyneen ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Koululla ei ole kuitenkaan toimivaltaa määrätä rangaistuksia koulumatkoilla sattuneista tapauksista. Järjestyssäännöt eivät ole voimassa koulumatkalla.

Oppilaan velvollisuus siivota jälkensä

Oppilaan tekemään vahinkoon sovelletaan **vahingonkorvauslakia**. Vahingosta ilmoitetaan aina huoltajille. Oppilaalla on velvollisuus siivota tai korvata tahallisesti tai huolimattomuuttaan aiheuttamansa vahinko. Koulun opettaja tai rehtori voi kasvatuksellisista syistä määrätä oppilaan puhdistamaan tai uudelleen järjestämään koulun omaisuuden, jonka tämä on tahallaan tai huolimattomuuttaan liannut tai saattanut epäjärjestykseen.

Oppilas ei voi jäädä pois opetuksesta tehtävän ajaksi. Siivoamisesta ilmoitetaan huoltajalle, mikäli tehtävä suoritetaan koulupäivän ulkopuolella. Työtä valvotaan, ja se saa kestää enintään kaksi tuntia.

Kasvatuskeskustelu

Kasvatuskeskustelu on **ensisijainen** keino puuttua oppilaan häiritsevään ja epäasiallisen käyttäytymiseen. Kasvatuskeskustelu käydään, jos oppilas häiritsee opetusta, rikkoo koulun järjestystä, menettelee vilpillisesti tai kohtelee muita epäkunnioittavasti tai heidän ihmisarvoaan loukkaavasti. Koulun opettaja tai rehtori voi määrätä keskustelun enintään kahdeksi tunniksi. Keskustelu voidaan järjestää kerralla tai useammassa osassa koulupäivän aikana tai sen ulkopuolella. Kasvatuskeskustelussa yksilöidään toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti **yhdessä oppilaan kanssa**. Keskustelu kirjataan Wilmaan, ja siitä ilmoitetaan oppilaan huoltajille. Huoltajat voivat osallistua keskusteluun, jos se katsotaan tarpeelliseksi.

Jälki-istunto

Jälki-istunnon toteuttamistapoja on useita. Muun muassa kirjallisten ja suullisten tehtävien ja harjoitusten sekä muiden kasvatuksellisia tavoitteita tukevien esimerkiksi yhteisöllisyyttä ja osallisuutta edistävien tehtävien teettäminen on mahdollista. Edelleenkin voidaan oppilas myös velvoittaa istumaan hiljaa. Jälki-istunto järjestetään **aina kouluajan ulkopuolella ja istunto kirjataan Wilman kurinpitolomakkeeseen josta tehdään yhteenveto lukuvuosittain koulun rangaistuskirjaksi**.

Oikeus ottaa haltuun esineitä tai aineita

Opettajalla ja rehtorilla on oikeus **määrätä haltuunsa** kielletty esine tai aine (esim. tupakkatuote tai sytkäri), sellainen esine tai aine, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista (esim. kännykkä) tai vaarallinen esine tai aine (esim. teräase tai spraypullo). Jos oppilas ei kehoituksesta huolimatta anna kyseistä esinettä tai ainetta, opettajalla on oikeus poistaa oppilas luokasta tai vaarallisen esineen ollessa kyseessä käyttää välttämättömiä voimakeinoja. Kun esine otetaan haltuun, siitä ilmoitetaan aina huoltajille.

Oikeus tarkastaa oppilaan tavarat

Koulun opettajalla ja rehtorilla on oikeus tarkastaa oppilaan mukana olevat tavarat, oppilaan hallinnassaan olevat koulun säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa. Tarkastaminen koskee esineitä ja aineita, jotka **vaarantavat oppilaan oman tai muiden turvallisuuden**. Tällä taataan turvallinen ja rauhallinen toimintaympäristö kaikille. Tarkastaminen edellyttää epäilyä tai havaintoa. Läsnä tulee olla kaksi aikuista, joista toisen oppilas voi valita, mikäli mahdollista.

Tarkastamisessa ja esineiden haltuun ottamisessa on noudatettava hienotunteisuutta ja kunnioitettava henkilökohtaista koskemattomuutta ja yksityisyyttä mahdollisimman pitkälle.

Opettaja

- oppilaan huomauttaminen, nuhtelu, puhuttelu tms.
- oppilaan väliaikainen toiminnasta erottaminen (sivuun istumaan tms.)
- oppilaan kanssa käytävä **kasvatuskeskustelu** max. 2h (POL 35§, tunnin aikana, tunnin jälkeen, koulupäivän jälkeen, dokumentoidaan)
- häiritsevän, kielletyn tai vaarallisen esineen / aineen poisottaminen tai hävittäminen (POL 36§, dokumentoidaan)

- oppilaan tarkastaminen: oppilaan mukana olevat tavarat, oppilaan hallinnassa olevat koulun säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa, kielletyn esineen tai aineen haltuun ottamiseksi, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta, jos tällaisen esineen tai aineen hallussa pito on ilmeistä ja oppilas pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole (POL 36§, dokumentoidaan)

- luokasta poistaminen (POL 36§, koululla valvontavelvollisuus, dokumentoidaan)

Jos poistettava oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää sellaisia oppilaan poistamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen.

Voimakeinojen käytöstä annetaan välittömästi kirjallinen selvitys johtavalle rehtorille.

- **jälki-istunnon** määrääminen max. 2h (POL 36§, oppilaan kuuleminen, rangaistuksen syyn yksilöinti oppilaalle, rangaistuksen kirjaaminen, voidaan teettää tehtäviä ja harjoituksia, dokumentoidaan)
Kotitehtävänsä laiminlyönyt oppilas voidaan määrätä työpäivän päätyttyä enintään tunniksi kerrallaan valvonnan alaisena suorittamaan tehtäviään.

Rehtori

- rehtorin puhuttelu tai kasvatust keskustelu
- oppilaan poistaminen koulusta loppupäivän ajaksi (POL 36§)
- kirjallinen varoitus (POL 36§, yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys, huoltajien kuuleminen, rangaistuksen kirjaaminen), vaatii ensin jälki-istuntoja samasta aiheesta esim. häiriköinti, tottelemattomuus, sääntöjen noudattamatta jättäminen

Sivistyslautakunta

- määräaikainen erottaminen (POL 36§, yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys, huoltajien kuuleminen, dokumentointi),
lastensuojeluilmoitus

Liite 'Häirintä kielletty toimintamalli'

Liite Järjestyssäännöt